

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Viktora Kučery a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobkyně: **Miroslava Balounová**, se sídlem Vestec 9, Chocerady, zast. Mgr. Bc. Ivo Nejezchlebem, advokátem se sídlem Joštova 138/4, Brno, proti žalované: **Státní zemědělská a potravinářská inspekce, ústřední inspektorát**, se sídlem Květná 504/15, Brno, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 2. 10. 2025, č. j. 29 A 93/2024-60,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalované **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

Odůvodnění:

1. Vymezení věci

[1] Kasační stížností žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) brojila proti v záhlaví uvedenému rozsudku, kterým Krajský soud v Brně (dále jen „krajský soud“) zamítl žalobu proti dvěma rozhodnutím žalované ze dne 29. 7. 2024, č. j. SZPI/BA731-61/2023 a č. j. SZPI/DI760-20/2023.

[2] Žalovaná uvedenými rozhodnutími zamítla odvolání stěžovatelky a potvrdila dvě rozhodnutí ředitele Státní zemědělské a potravinářské inspekce, inspektorát v Brně (dále též „ředitel inspekce“), ze dne 13. 6. 2024, č. j. SZPI/BA731-58/2023 a č. j. SZPI/DI760-17/2023, kterým ředitel inspekce zamítl žádosti stěžovatelky o obnovu řízení.

[3] Ve správních řízeních, jejichž obnovy se stěžovatelka dožadovala, zjistila Státní zemědělská a potravinářská inspekce, inspektorát v Brně (dále jen „inspekce“), nepovolený přídavek vody ve vzorcích červeného vína odrůdy Modrý Portugal (číslo šarže 18155-1, 18188, 18155-2 a 99155), které stěžovatelka uváděla na trh. V důsledku toho vydala inspekce

dne 20. 11. 2023 opatření č. D056-71166/23/C a č. D057-71166/23, jimiž stěžovatelce zakázala uvádění kontrolovaného vína na trh a v případě šarže 18155-1 nařídila jeho stažení z prodeje. Následně dne 23. 1. 2024 vydala inspekce opatření č. P005-71166/24/C a č. P006-71166/24/C, kterými stěžovatelce uložila zničení uvedených šarží vína.

[4] Inspekce prováděla u stěžovatelky kontrolu, při které ve dnech 8. 3. 2023 a 7. 9. 2023 odebrala kontrolní vzorky za účelem analýzy vína uváděného stěžovatelkou na trh. V obou případech poučila stěžovatelku o jejím právu nechat u akreditované laboratoře provést analýzu druhého kontrolního vzorku ve smyslu § 16 odst. 7 zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o potravinách“). Stěžovatelka avizovala pravděpodobné uplatnění tohoto práva a inspekce proto rozdělila odebrané vzorky na poloviny, přičemž první z nich sama analyzovala a druhou polovinu ponechala v prostorách stěžovatelky pro účely zpracování druhého stanoviska.

[5] Dne 13. 11. 2023 projednala inspekce se stěžovatelkou výsledky analýz vzorků, kdy shledala, že byly vyhodnoceny jako nevyhovující z důvodu přídatku 22 %, resp. 14 % vody. Enologické postupy přitom uměle přidanou vodu nepřipouštějí. V návaznosti na to inspekce vydala výše specifikovaná opatření ukládající stěžovatelce zničení nevyhovujícího vína.

[6] Stěžovatelka předložila analýzy vzorků pro druhé odborné stanovisko vyhotovené laboratoří Eurofins Food & Feed Testing Czech Republic s.r.o., se sídlem Radiová 1285/7, Praha (dále jen „laboratoř Eurofins“), podle kterých vzorky nevykazovaly žádné známky přídatku vody. Tato stanoviska doložila až v rámci žádostí o obnovu řízení, které podala dne 16. 5. 2024. Tyto žádosti ředitel inspekce zamítl ve vztahu k opatřením č. P005-71166/24/C a č. P006-71166/24/C, které spočívaly ve zničení kontrolovaného vína, jelikož druhé odborné stanovisko měla stěžovatelka v souladu s § 16 odst. 7 písm. a) zákona o potravinách předložit do 30 dnů od sdělení výsledku zkoušky provedené inspekcí a k jeho výsledkům tak nebylo možné přihlížet. Nejednalo se tudíž o nové důkazy, které by nemohla uplatnit v předcházejících řízeních. Proti oběma rozhodnutím ředitele inspekce podala stěžovatelka odvolání, která žalovaná z obdobných důvodů výše uvedenými rozhodnutími ze dne 29. 7. 2024 zamítla.

2. Rozhodnutí krajského soudu

[7] Stěžovatelka napadla obě rozhodnutí žalované žalobou, kterou krajský soud v souladu s § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), jako nedůvodnou zamítl.

[8] Krajský soud se primárně zabýval argumentací stěžovatelky směřující k tomu, že stanoviska laboratoře Eurofins představují nové důkazy, které nemohla uplatnit v předcházejícím řízení, jelikož se jejich výsledky dozvěděla až dne 8. 4. 2024. To krajský soud odmítl a připomněl, že stěžovatelka byla o možnosti provést zkoušku pro druhé odborné stanovisko podle § 16 odst. 7 zákona o potravinách poučena na počátku obou kontrol, a to včetně zákonem dané lhůty 30 dnů. Po jejím uplynutí inspekce k výsledkům zkoušky nemohla přihlížet. Z logiky věci tedy nemůže jít o důkaz, který stěžovatelka nemohla uplatnit již v původním řízení, a podmínky obnovy řízení tak nebyly naplněny.

pokračování

[9] Závěrem krajský soud ve stručnosti uvedl, že důvodnou neshledal ani námitku, že se ředitel inspekce v řízení o povolení obnovy nezabýval dalšími opatřeními, která byla stěžovatelce uložena. Podle krajského soudu byl ředitel inspekce povinen posuzovat pouze zákonné podmínky obnovy řízení, což učinil.

3. Kasační stížnost a vyjádření žalované

[10] Stěžovatelka proti rozsudku krajského soudu podala kasační stížnost z důvodu nesprávného právního posouzení věci krajským soudem a nepřezkoumatelnosti jeho rozsudku. Navrhla proto, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[11] V kasační stížnosti zopakovala, že se o důvodu obnovy řízení dozvěděla dne 8. 4. 2024. Žádost o obnovu řízení podala stěžovatelka v obou případech dne 16. 5. 2024, tedy před uplynutím lhůty 3 měsíců stanovené § 100 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Stěžovatelka uvedla, že neměla možnost provést rozbor vzorku pro druhé odborné stanovisko dříve. Správní orgány proto měly výsledky rozboru ze dne 8. 4. 2024 považovat za nový důkaz, který v předcházejícím řízení nemohla uplatnit a obnovu řízení povolit.

[12] Nadto stěžovatelka opět poukázala na to, že ředitel inspekce zamítl žádosti stěžovatelky, aniž se zabýval všemi opatřeními, která byla v původních řízeních stěžovatelce uložena, přestože se domáhala obnovy řízení i u nich.

[13] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že výsledky druhého odborného posouzení mohla a měla stěžovatelka předložit již v rámci kontrolního řízení. S ohledem na znění § 16 odst. 7 písm. a) zákona o potravinách správní orgány nemohly přihlížet výsledkům zkoušky pro druhé odborné stanovisko, jelikož byly předloženy po propadné lhůtě 30 dnů. Z toho důvodu tak nelze připustit ani obnovu řízení. K námitce, že se správní orgány nezabývaly dalšími opatřeními vydanými v kontrolním řízení, žalovaná uvedla, že se jedná o obecnou argumentaci, která není blíže rozvedena, a uzavřela, že podmínky pro obnovu řízení splněny nebyly. Navrhla proto zamítnutí kasační stížnosti.

4. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[14] Nejvyšší správní soud (NSS) nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné, a stěžovatelka je řádně zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Poté přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil při tom, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k následujícímu závěru.

[15] Kasační stížnost není důvodná.

[16] Podstata věci spočívá v otázce, zda je stěžovatelkou předložené druhé odborné stanovisko důkazem, který mohla uplatnit v původních správních řízeních, a zda tedy byly naplněny podmínky obnovy řízení podle § 100 správního řádu.

[17] Ještě před odpovědí na tuto otázku se ovšem Nejvyšší správní soud zabýval otázkou jinou, a sice (ne)přezkoumatelností napadeného rozsudku, k níž je třeba přihlížet, i kdyby ji stěžovatel nenamítal. Vlastní přezkum rozhodnutí krajského soudu je totiž možný pouze za předpokladu, že napadené rozhodnutí splňuje kritéria přezkoumatelnosti. Tedy, že se jedná o rozhodnutí srozumitelné, které je opřeno o dostatek důvodů, z nichž je zřejmé, proč krajský soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí. Nepřezkoumatelnost přitom není projevem nenaplněné subjektivní představy stěžovatele o tom, jak měl krajský soud rozhodnout, resp., jak podrobně by mu měl být rozsudek odůvodněn, ale objektivní překážkou, která kasačnímu soudu znemožňuje, aby ho přezkoumal (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 3 Azs 69/2016-24, a ze dne 27. 9. 2017, č. j. 4 As 146/2017-35).

[18] Nejvyšší správní soud v daném případě žádnou objektivní překážku, která by bránila věcnému přezkumu napadeného rozsudku, neshledal. Veškerá výše uvedená kritéria napadený rozsudek krajského soudu splňuje a netrpí vadou nepřezkoumatelnosti. Stěžovatelka ji spatřuje v tom, že nemohla uplatnit nové skutečnosti dříve, jelikož neměla možnost si obstarat prostředek k prokázání svých tvrzení před zjištěním výsledku druhého odborného stanoviska. To však nemůže být důvodem nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu – jedná se o argumentaci směřující přímo k meritu věci (stěžovatelka sama totožné odůvodnění používá i k rozporování zákonnosti právního posouzení krajského soudu). Přestože krajský soud na námítky stěžovatelky odpověděl stručně, s podstatou věci se vypořádal. Vysvětlil, že výsledky druhého odborného posouzení stěžovatelka v původním řízení uplatnit mohla. Žalobní argumentace stěžovatelky ostatně nebyla nikterak obsáhlá, a tedy se s ní krajský soud vypořádal v podobných intencích.

[19] Podle § 100 odst. 1 správního řádu platí, že „[ř]ízení před správním orgánem ukončené pravomocným rozhodnutím ve věci se na žádost účastníka obnoví, jestliže

- a) *vyšly najevo dříve neznámé skutečnosti nebo důkazy, které existovaly v době původního řízení a které účastník, jemuž jsou ku prospěchu, nemohl v původním řízení uplatnit, anebo se provedené důkazy ukázaly nepravdivými, nebo*
 - b) *bylo zrušeno či změněno rozhodnutí, které bylo podkladem rozhodnutí vydaného v řízení, které má být obnoveno,*
- a pokud tyto skutečnosti, důkazy nebo rozhodnutí mohou odůvodňovat jiné řešení otázky, jež byla předmětem rozhodování“ (důraz přidán).*

[20] Podle § 100 odst. 2 správního řádu „[ú]častník může podat žádost o obnovu řízení u kteréhokoliv správního orgánu, který ve věci rozhodoval, a to do 3 měsíců ode dne, kdy se o důvodu obnovy řízení dozvěděl, nejpozději však do 3 let ode dne právní moci rozhodnutí. Obnovy řízení se nemůže domáhat ten, kdo mohl důvod obnovy uplatnit v odvolacím řízení. O obnově řízení rozhoduje správní orgán, který ve věci rozhodl v posledním stupni“ (důraz přidán).

[21] Podle § 16 odst. 7 zákona o potravinách „[p]okud kontrolovaná osoba požádá o vzorek pro druhé odborné stanovisko a jsou splněny podmínky podle čl. 35 odst. 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/625, orgán dozoru připraví kontrolní vzorek tak, že jej rozdělí na vzorek nebo vzorky pro úřední kontrolu a vzorek pro druhé odborné stanovisko. Zkoušení vzorku pro druhé odborné stanovisko lze provést pouze v laboratořích určených příslušným orgánem dozoru podle čl. 37 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/625, pokud zvláštní

pokračování

právní předpis nestanoví jinak. K výsledku zkoušky vzorku pro druhé odborné stanovisko orgán dozoru přiblíží pouze tehdy, pokud a) byl předložen orgánu dozoru do 30 dnů ode dne sdělení výsledku zkoušky vzorku určeného pro úřední kontrolu kontrolované osobě, b) bylo při nakládání s ním a při jeho rozboru postupováno v souladu s právními předpisy, s využitím rovnocenných metod zkoušení vhodných pro zamýšlený účel a c) orgán dozoru posoudí výsledek zkoušky vzorku pro druhé odborné stanovisko jako vyhovující“ (důraz přidán).

[22] Správní řízení o obnově podle § 100 správního řádu lze rozdělit do dvou stádií: 1) rozhodování, zda se obnova řízení povolí (popř. nařídí z úřední moci), a 2) rozhodování v již obnoveném řízení. Ve fázi řízení o povolení obnovy správní orgán zkoumá pouze naplnění zákonných podmínek. Teprve po povolení obnovy, tedy v druhé fázi řízení podle § 100 správního řádu, může správní orgán zkoumat meritum věci. V řízení o povolení obnovy řízení se tedy správní orgán mj. zabývá tím, zda nově navržené důkazy „mohou“ vést k odlišnému řešení otázky řešené v původním řízení, nikoliv zda „skutečně povedou“ k jinému výsledku – v obnoveném řízení tak může správní orgán dospět ke stejnému závěru jako v původním řízení. Tomu, že se správní orgán v první fázi řízení zabývá jen naplněním podmínek pro povolení obnovy, taktéž odpovídá rozsah soudního přezkumu.

[23] Z § 100 odst. 2 správního řádu vyplývá, že obnovy původního správního řízení se nemůže domáhat ten, kdo mohl důvody obnovy uplatnit v odvolacím řízení, ale neučinil tak. Nemožnost uplatnění důvodu obnovy v odvolacím řízení přitom představuje další podmínku pro obnovu řízení na žádost účastníka, a proto v tomto směru nepostačuje ani naplnění všech předpokladů uvedených v § 100 odst. 1 správního řádu. Vyloučení možnosti domáhat se obnovy řízení v případě účastníka, jenž mohl skutečnosti uvedené v žádosti o obnovu uplatnit již v odvolacím řízení a neučinil tak, se proto vztahuje na všechny důvody uvedené v § 100 odst. 1 správního řádu, a to včetně nepravdivosti důkazů provedených v původním řízení (k tomu srov. rozsudek NSS ze dne 2. 12. 2021, č. j. 4 As 135/2021-50). Jedná se o jistou formu koncentrace, která se promítá též do institutu obnovy řízení, jež stojí na tom, aby byly veškeré podstatné skutečnosti a důkazy uplatněny už ve správním řízení, o jehož obnovu účastník (stěžovatelka) žádá. Důvodem je nejen snaha zabránit obstrukčnímu jednání ze strany účastníků správního řízení, ale i právní jistota jak jich samotných, tak i třetích osob, které mohou být změnou pravomocného správního rozhodnutí dotčeny. Z téhož důvodu je ostatně i samotná obnova řízení na žádost účastníka přípustná mj. pouze tehdy, když je žádost podána do 3 měsíců od okamžiku, kdy se účastník o důvodu obnovy řízení dozvěděl (subjektivní lhůta), nejpozději do 3 let ode dne právní moci rozhodnutí (objektivní lhůta). Zásah do pravomocného rozhodnutí, který povolení obnovy řízení svou povahou mimořádného opravného prostředku umožňuje, by měl být vyhrazen pro řešení skutkových pochybení, jejichž vznik účastník řízení sám nezpůsobil, resp. je v odvolacím řízení nemohl odstranit.

[24] V projednávané věci byla stěžovatelka opakovaně (viz kontrolní protokoly v obou správních řízeních) poučena o možnosti analýzy vzorku pro druhé odborné stanovisko ve smyslu § 16 odst. 7 zákona o potravinách. Součástí poučení byla i informace o lhůtě 30 dnů od sdělení případného nevyhovujícího výsledku, do níž byla stěžovatelka povinna toto stanovisko inspekci předložit. V obou případech byla stěžovatelka s výsledky vzorků analyzovaných inspekcí seznámena dne 13. 11. 2023 a konec lhůty, ve které měla předložit druhé odborné stanovisko, tedy připadl na dne 13. 12. 2023. Stěžovatelka tak však neučinila; protokoly s výsledky zkoušek vzorků pro druhé odborné stanovisko doložila až

k žádostem o obnovu řízení podaným dne 16. 5. 2024, tedy více jak 5 měsíců po konci lhůty, kdy by k nim inspekce mohla přihlížet. Stěžovatelka přitom netvrdí žádné objektivní okolnosti, které by jí znemožnily zadat (případně dokončit) vlastní analýzu vzorků v zákonem předpokládané lhůtě. Nijak neodůvodněná poznámka o tom, že vzorky neměla k dispozici, neodpovídá obsahu správního spisu. Podle kontrolních protokolů měla stěžovatelka vzorky ve své sféře vlivu už od okamžiku jejich odběru, tj. dne 8. 3. 2023, resp. dne 7. 9. 2023. Z ničeho pak nevyplývá, že by jí bylo bráněno, aby své právo na druhé odborné stanovisko využila.

[25] Je třeba připomenout, že lhůta 30 dnů daná § 16 odst. 7 písm. a) zákona o potravinách je svým charakterem lhůtou propadnou. Správní orgány totiž výsledkům zkoušky vzorku pro druhé odborné stanovisko, který byl předložen po jejím marném uplynutí, nemohou přihlížet. Pro jejich použitelnost jako důkazu tak bylo zásadní aktivní jednání stěžovatelky již v rámci u ní probíhající kontroly. Po uplynutí uvedené lhůty tyto důkazy nebylo možné použít v řízení o odvolání proti opatřením ze dne 23. 1. 2024, č. P005-71166/24/C a č. P006-71166/24/C, tj. v rámci řádného opravného prostředku; uplatněním logické argumentace (*a fortiori*) – tím spíše se nemůže jednat o důvody pro povolení obnovy řízení jakožto mimořádného opravného prostředku, který předpokládá, že účastník řízení existující důkazy nemohl uplatnit bez svého zavinění. Pasivitu stěžovatelky je z povahy věci třeba za takové zavinění považovat.

[26] Totéž platí i pro zjištění případné nepravdivosti důkazu použitého v původním řízení. Zákon o potravinách předvídá mechanismus, jakým způsobem je možné analýzu odebraných vzorků zpochybnit, a určuje, do kdy tak lze učinit. Z toho důvodu se stěžovatelka nemůže účinně domáhat obnovy řízení ani z důvodu nepravdivosti v něm provedeného důkazu. S ohledem na nesplnění jedné ze základních a neodstranitelných podmínek pro obnovu řízení správní orgány nepochybily, pokud stěžovatelkou požadovanou obnovu správních řízení nepovolily a její žádosti zamítly.

[27] Co se týká námítky stěžovatelky, že se v rámci obou žádostí domáhala obnovy řízení o opatřeních č. D056-71166/23/C a č. D057-71166/23, čímž se správní orgány nezabývaly, je třeba jí v tomto ohledu dát částečně za pravdu. Petit obou žádostí požaduje obnovu i stěžovatelkou zmiňovaných opatření, tj. zákaz uvádění vína na trh a jeho stažení z prodeje, zatímco prvostupňová rozhodnutí o žádosti o obnovu řízení řeší jen opatření spočívající ve zničení vína, což stěžovatelka namítla až v žalobě. To ovšem značí pouze tolik, že nebylo rozhodnuto o celém předmětu žádosti stěžovatelky, což bez dalšího nezakládá nezákonnost rozhodnutí ve vztahu k té části žádosti, o které rozhodnuto bylo. Nevyčerpání předmětu řízení o obnově může představovat nečinnost správního orgánu, proti kterému právní řád prostředky nápravy zná; viz § 80 správního řádu. Je však na uvážení stěžovatelky, aby případně opatření proti nečinnosti samostatně uplatnila. Nicméně nad rámec nutného odůvodnění je třeba poznamenat, že také opatření, o jejichž obnově nebylo rozhodnuto, byla vydána na základě totožných důkazů, jako opatření o zničení vína. I případná rozhodnutí o (ne)obnově řízení o nich by tak z povahy věci patrně sdílela osud projednávané věci.

pokračování

5. Závěr a náklady řízení

[28] Na základě uvedeného Nejvyšší správní soud uzavírá, že neshledal kasační stížnost důvodnou, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

[29] O náhradě nákladů řízení rozhodl zdejší soud podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka nebyla v řízení o kasační stížnosti úspěšná, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Procesně úspěšné žalované žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, proto jí náhradu nákladů řízení Nejvyšší správní soud nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 13. února 2026

JUDr. Viktor Kučera
předseda senátu